

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 10C/272/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812207650
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2013:8812207650.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci žalobcu: Slovak Telekom, a.s., IČO: 35 763 469, Karadžičova 10, Bratislava, zastúpeného JUDr. Oliverom Balážom, advokátom, Zámocká 10, Bratislava, proti žalovanej: H. F., K.. XX.XX.XXXX, O. Č. XXX, o zaplatenie 497,90 € s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 278,98 € s ročným úrokom z omeškania vo výške 9,00% od 28.12.2009 do zaplatenia a nahradiť trovy konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 3,50 € a nahradiť trovy právneho zastúpenia, ktoré je povinná zaplatiť advokátovi žalobcu vo výške 12,29 €, a to všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 497,90 € s ročným úrokom z omeškania vo výške 9% zo sumy 497,90 € odo dňa 28.12.2009 do zaplatenia a náhrady trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 09.08.2007 uzavrel so žalovanou Zmluvu o pripojení FIX č. XXXXXXXX, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá užívateľská SIM karta s prideleným telefónnym číslom XXXX XXX XXX. K Zmluve bol v rovnaký deň uzavretý Dodatok, na základe ktorého bol žalovanej predaný zľavnený mobilný telefón zn. NOKIA 6070 blue v hodnote 132,44 €, predaný za 0,03 €. Žalovaná sa okrem iného zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov. Pre prípad porušenia zmluvných povinností s následkom odstúpenia od zmluvy bola v Dodatku dojednaná zmluvná pokuta v sume 248,95 €.

Dňa 20.06.2008 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovanou Zmluvu o pripojení FIX č. XXXXXXXX, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá užívateľská SIM karta s prideleným telefónnym číslom XXXX XXX XXX. K Zmluve bol v rovnaký deň uzavretý Dodatok, na základe ktorého bol žalovanej predaný zľavnený mobilný telefón zn. Samsung E250 black v hodnote 122,49 € za 0,03 €. Žalovaná sa okrem iného zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov. Pre prípad porušenia zmluvných povinností s následkom odstúpenia od zmluvy bola v Dodatku dojednaná zmluvná pokuta v sume 248,95 €. Neoddeliteľnou súčasťou oboch Zmlúv boli Všeobecné podmienky poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s., v ktorých v článku 12 je odkaz na výšku úroku z omeškania v zmysle platnej zákonnej úpravy.

Žaloba bola ďalej odôvodnená tým, že nakoľko si žalovaná neplnila svoje zmluvne dohodnuté povinnosti a nedobýjala si kredit, žalobca dňa 13.02.2010 odstúpil od Zmluvy č. XXXXXXXX. Dňa

01.09.2009 obmedzil žalovanej funkciu SIM karty na núdzové volania a prijímanie hovorov a vyúčtoval zmluvnú pokutu faktúrou č. XXXXXXXXXX s lehotou na jej zaplatenie do 27.12.2009. Poukázal, že žalovaná nedodrжала zmluvné podmienky - keďže neuskutočnila dobitia v celkovej dojednanej výške, pričom hodnota dobití bola vo výške 106,22 €, a nie v hodnote 132, 78 €, ako sa zaviazala v Dodatku. Žalobca od Zmluvy č. XXXXXXXX odstúpil 13.09.2009. Dňa 01.04.2009 obmedzil žalovanej funkciu SIM karty na núdzové volania a prijímanie hovorov a žalobca vyúčtoval žalovanej zmluvnú pokutu faktúrou č. XXXXXXXXXX s lehotou na jej zaplatenie do 27.07.2009. Uviedol, že žalovaná taktiež nedodrжала zmluvné podmienky - lebo neuskutočnila dobitia v celkovej dojednanej výške.

Žalobca pokusom o zmier zo dňa 31.08.2009 a 29.01.2010 vyzval žalovanú na zaplatenie dlžných súm s poskytnutím dodatočnej lehoty na plnenie do 12.02.2010, resp. 12.09.2009, avšak dlžné sumy neboli uhradené.

Uviedol, že žalovaná svojím konaním zapríčinila odstúpenie od Zmluvy č. XXXXXXXX a žalobcovi spôsobila vznik pohľadávky v celkovej hodnote 248,95€. Nezaplatením vyúčtovanej faktúry za zmluvnú pokutu a nedobíjaním kreditu v dojednanej výške spôsobila žalobcovi výpadok tržieb vo výške 149,40 € (15 x 9,96 €) a ujmu 122,46 € za poskytnutú zľavu na mobilný telefón.

Žalobca v odôvodnení žaloby uvádza, že inštitút zmluvnej pokuty je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia zmluvných záväzkov. Jej účel spočíva predovšetkým v hrozbe citeľnou majetkovou sankciou voči dlžníkovi pre prípad, že nesplní svoju povinnosť z hlavného záväzkového vzťahu, taktiež v zabezpečení veriteľa proti prípadnej ujme, ktorá by mu nespĺnením hlavného záväzku mohla vzniknúť. Dojednanie zmluvnej pokuty, ako aj jej výšky, je zásadne vecou vzájomnej dohody strán. Žalobca uviedol, že zmluvná pokuta bola dojednaná v súlade so zákonom. Žalovaná výslovne akceptovala výšku zmluvnej pokuty, určenú pevnou sumou v Dodatkoch, ako dostatočne citeľnú majetkovú hrozbu, zohľadňujúcu

aj dĺžku obdobia, počas ktorého zabezpečenie malo trvať. Mala možnosť voľby a oboznámila sa s podmienkami, ako aj následkami vyplývajúcimi z prípadného porušenia zmluvných podmienok pred uzatvorením zmluvy. Žalobca uplatňovanú zmluvnú pokutu nepovažuje za neprimerane vysokú sankciu s poukazom na § 53 ods. 4 OZ a nemôže sa jednať ani o porušenie podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka

Z dôvodu procesnej opatrnosti žalobca doplnil žalobu tak, že si uplatňuje náhradu vzniknutej škody v zmysle §420 Občianskeho zákonníka, spôsobenej úmyselne, lebo žalovaná porušila svoju právnu povinnosť dodržania 24 mesačného využívania služieb, na základe ktorej jej žalobca poskytol zľavu na 2 ks mobilných telefónov v sume 132,41 € a 122,46 €, čím sa majetok žalobcu znížil o túto sumu. Vznikla mu priama škoda vo výške 254,87 €. Tým, že žalovaná nedodrжала dojednanú dobu, počas ktorej mala využívať služby a platiť za ne o 26,56 € viac zo Zmluvy č. XXXXXXXX a o 15 mesiacov dlhšie zo Zmluvy č. XXXXXXXX, vznikol žalobcovi výpadok tržieb v sume 175,96 €, čo predstavuje hodnotu ušlého zisku. Škoda žalobcu podľa § 442 ods. 1 OZ predstavuje celkom sumu 430,83 €.

Podľa § 115a ods. 2 OSP, pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch. Ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000,00 €, od toho okamihu ide o drobný spor - s výnimkou vecí uvedených v § 200ea ods. 2 OSP.

Poukazujúc na vyššie citované ustanovenie, súd nenariadil pojednávanie na prejednanie veci samej a doručil účastníkom procesné poučenie vo forme uznesenia, ktorým ich okrem iného poučil aj o tom, že podľa ust. §120 ods. 1, 4, OSP, sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Všetky dôkazy musia predložiť alebo musia označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a OSP.

Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila, súd preto rozhodol na základe obsahu listín predložených žalobcom: zmluva o pripojení Fix a Dodatok čl. 15, všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických a komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti T - Mobile Slovensko, a.s. čl. 17-20, opis faktúr čl. 21, pokus o zmier čl. 24, Zmluva o pripojení Fix a Dodatok čl. 25, všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických a komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti T - Mobile Slovensko, a.s. čl. 27-31, opis faktúr čl. 32, pokus o zmier čl. 34 a zistil tento skutkový stav.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca (právny predchodca) uzavrel so žalovanou dňa 09. 08. 2007 Zmluvu o pripojení podľa § 43 Zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, ktorej súčasťou boli aj Všeobecné podmienky spoločnosti T- Mobile Slovensko, a. s. (právneho predchodcu navrhovateľa), na poskytovanie verejnej

telefónnej služby, ktoré bližšie upravujú práva a povinnosti zmluvných strán. Žalobca zároveň uzavrel so žalovanou dodatok k zmluve o pripojení Fix, predmetom ktorého je podľa bodu 1d/ Dodatku, záväzok podniku poskytovať účastníkov, ktorý si v súvislosti s týmto Dodatkom aktivoval program služieb uvedený v tabuľke č. 1 a zároveň využil ponuku podniku na zakúpenie MT spojenú s prevzatím záväzku viazanosti aspoň na 24 mesiacov, vo vzťahu k SIM karte program služieb uvedený v tabuľke č. 1, tak, že účastník berie na vedomie a súhlasí s tým, že s poskytovaním programu Služieb Fix 0,- Sk je spojený záväzok účastníka uskutočniť najneskôr k poslednému dňu posledného zúčtovacieho obdobia počas trvania doby viazanosti podľa bodu 2. dodatku, dobitie kreditu na SIM karte v celkovej sume najmenej 4.000,- Sk, pričom do celkovej sumy tohto minimálneho povinného dobitia sa započítava suma každého dobitia uskutočneného účastníkom vo vzťahu k SIM karte v ľubovoľnej výške v čase od obdržania informačnej SIM správy podniku o aktivácii programu Služieb Fix 0,- Sk vo vzťahu k SIM karte, až do uplynutia doby viazanosti podľa tohto Dodatku (ďalej len „Celkové zmluvné dobíjanie“).

Podľa bodu 2. dodatku, účastník sa zaväzuje, že odo dňa účinnosti tohto Dodatku do uplynutia doby viazanosti uvedenej v tabuľke č. 1 tohto Dodatku, ktorá začína plynúť od prvého dňa zúčtovacieho obdobia nasledujúceho po dni účinnosti tohto Dodatku, nepožiada o vypojenie SIM karty z prevádzky, a že sa nedopusti takého konania, a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť Zmluvu o pripojení Fix odstúpením od nej alebo právo vypovedať Zmluvu o pripojení Fix z dôvodov porušenia povinnosti zo strany účastníka: za žiadosť o vypojenie SIM karty z prevádzky sa pritom považuje najmä výpoveď Zmluvy o pripojení Fix zo strany účastníka, žiadosť o jej vypojenie v prípade straty alebo krádeže SIM karty, ako aj odstúpenie účastníka od Zmluvy o pripojení Fix z iného dôvodu, než je porušenie povinnosti na strane podniku.

V súlade so zmluvou bol žalovanej poskytnutý mobilný telefón Nokia 6070 Blue za zvýhodnenú kúpnu cenu 1,- Sk (0,03 Eur).

Pre prípad porušenia (najmä) vyššie uvedených povinností účastníka, sa tento zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 7 500,- Sk (248,95 €).

Žalobca (právny predchodca) uzavrel so žalovanou ďalšiu zmluvu - dňa 20. 06. 2008 Zmluvu o pripojení podľa § 43 Zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, ktorej súčasťou boli aj Všeobecné podmienky spoločnosti T- Mobile Slovensko, a. s. (právneho predchodcu navrhovateľa), na poskytovanie verejnej telefónnej služby, ktoré bližšie upravujú práva a povinnosti zmluvných strán. Žalobca zároveň uzavrel so žalovanou dodatok k zmluve o pripojení Fix, predmetom ktorého bolo pravidelné dobíjanie programu služieb Fix 300 v sume 300,- Sk (9,95 €) s DPH po dobu 24 mesiacov, pričom bol žalovanej poskytnutý mobilný telefón SAMSUNG E250Black za zvýhodnenú kúpnu cenu 1,- Sk (0,03 €). Z Dodatku ku zmluve vyplýva, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany

účastníka - žalovanej, vzniká jej povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 7 500,- Sk (248,95 €) - bod 3. Dodatku.

Z faktúry č.XXXXXXXXXX súd zistil, že žalobca vyfakturoval žalovanej zmluvnú pokutu v sume 7 500,- Sk (248,95 €). Splatnosť tejto faktúry bola dňom 27.12.2009.

Z faktúry č.XXXXXXXXXX súd zistil, že žalobca vyfakturoval žalovanej zmluvnú pokutu v sume 7 500,- Sk (248,95 €). Splatnosť tejto faktúry bola dňom 27.07.2009.

Vyššie zistený skutkový stav súd takto právne hodnotí:

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

Pre obidve posudzované zmluvy a právne vzťahy z nich plynúce platí, že boli uzavreté v súlade s vtedy účinným znením zákona č. 610/2003 Z. z., o elektronických komunikáciách:

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z., o elektronických komunikáciách, účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa § 43 ods. 2 zákona č. 610/2003 Z.z., podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Tretí odsek cit. ustanovenia upravuje zánik zmluvy tak, že zmluva o pripojení zaniká:

- a) uplynutím času, na ktorý bola uzavretá,
- b) dohodou účastníkov zmluvy,
- c) odstúpením od zmluvy,
- d) výpoveďou,
- e) ak tak ustanovuje osobitný predpis.

Na vznik právneho vzťahu vzniknutého na základe zmluvy o pripojení a dodatku k nej uzavretej medzi účastníkmi dňa 9.8.2007 a nároky z neho plynúce, súd aplikoval úpravu piatej hlavy 1. časti Občianskeho zákonníka (Spotrebiteľské zmluvy) v znení účinnom do 31.12.2007, podľa ktorej síce v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol

individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy - avšak spotrebiteľská povaha zmluvy vyplýva priamo z definície dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Nakoľko žalobca je právnym nástupcom pôvodného účastníka zmluvného vzťahu so žalovaným, súd v ďalšom texte pôvodného účastníka zmluvného vzťahu vzniknutého na základe uzavretej zmluvy o pripojení označuje slovom „dodávateľ“.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). Slovom „najmä“ bol demonštratívny spôsobom určený okruh neprijateľných podmienok v treťom odseku citovaného ustanovenia.

Podľa ust. §-u 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

V zmysle ust. §-u 545 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta, ak z dojednania účastníkov o zmluvnej pokute nevyplýva niečo iné. Veriteľ je oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu, len keď je to medzi účastníkmi dohodnuté.

Podľa trinástej hlavy prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1.1.2008, § 879j OZ, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Súd výšku zmluvnej pokuty, jednak zabezpečujúcej záväzok žalovanej plynúci zo zmluvy o pripojení (očakávaný profit z úhrad služieb, ktoré sa spotrebiteľ zaviazal využívať), jednak reparujúcej možnú ujmu dodávateľa (rozsah zľavy predávaného technologického zariadenia podmienenej viazanosťou zmluvy na dohodnuté časové obdobie) vyhodnotil vo vzťahu k zabezpečovaným hodnotám v čase uzavretia zmluvy ako primeranú.

Uplatňovanú mieru zmluvnej pokuty však súd vyhodnotil ako neprimeranú mieru závažnosti porušenia zmluvných povinností žalovanou.

Žalobca teda pristúpil k výkonu - inak legitímneho práva - spôsobom nesúladným s dobrými mravmi, a to v časti, v ktorej žiada zaplatenie zmluvnej pokuty nad rámec miery zodpovedajúcej závažnosti porušenia zmluvných povinností žalovanou. Práve tejto časti výkonu práva súd neposkytol súdnu ochranu v súlade s § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Ak žalovaná mala dodržať zmluvné podmienky viazanosti tým, že vyčerpá kredit v celkovej hodnote 4000,- Sk a využila služby iba v hodnote 3 200,- Sk, toto možno kvantifikovať ako nesplnenie záväzku v rozsahu 20%. Súd preto priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty uhradzujúcej poskytnutú zľavu z bežnej kúpnej ceny za mobilný telefón vo výške 132,41 €, len v rovnakej percentuálnej miere, v akej žalovaná nesplnila svoj záväzok, čo predstavuje sumu 26,48 €.

Súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty zabezpečujúcej zmluvou dohodnuté minimálne tržby vo výške 26,56 € (výpadok tržieb pre nedodržanie doby viazanosti), spolu zo zmluvy 1375908 uzavretej dňa 9.8.2007 - 53,04 €.

Z uplatnenej výšky zmluvnej pokuty plynúcej z uvedenej zmluvy (248,95 €), súd teda v rozsahu 195,91 € žalobe nevyhovел pre dôvody vyššie uvedené.

Na vznik právneho vzťahu vzniknutého na základe zmluvy o pripojení a dodatku k nej uzavretej medzi účastníkmi dňa 20.6.2008 (č. zmluvy XXXXXXX) a nároky z neho plynúce, súd aplikoval úpravu piatej hlavy 1. časti Občianskeho zákonníka (Spotrebiteľské zmluvy) v znení zákona č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 1.januára 2008.

Podľa §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Moderačné právo súdu uvedené v § 545a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, pričom ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody, bolo upravené v Občianskom zákonníku v dôsledku prijatia zákona č. 568/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 1.januára 2008.

Týmto istým zákonom bolo novelizované ustanovenie §53 Občianskeho zákonníka tak, že podľa §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa §53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Vo vzťahu k vymáhanej zmluvnej pokute treba spomenúť §53 ods. 4 písm. k) OZ, podľa ktorého za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve sa považuje aj ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Vyššie citovaná úprava je osobitnou právnou úpravou vo vzťahu k úprave záväzkov podľa prvej hlavy ôsmej časti Občianskeho zákonníka (všeobecné ustanovenia záväzkového práva), preto v prípade zistenia podmienok zníženia zmluvnej pokuty súdom podľa §545a OZ, musí súd v prípade spotrebiteľskej zmluvy konštatovať absolútnu neplatnosť takejto zmluvnej podmienky podľa §39 OZ pre jej rozpor so zákonom - teda pre rozpor s §53 ods. 1, ods. 4 písm. k) OZ.

Zmluvnou pokutou vo výške 248,95 € bol zabezpečený záväzok žalovanej zotrvať v zmluvnom vzťahu pri viazanosti 24 mesiacov s povinnosťou minimálneho zmluvného dobíjaním kreditu na úhradu služieb

vo výške 300,- Sk (9,96 €) mesačne (24 x 9,96 = 239,04 €). Súčasne jej dodávateľom bola poskytnutá zľava z kúpnej ceny mobilného telefónu SAMSUNG E250 Black vo výške 122,46 €.

Súd výšku zmluvnej pokuty, jednak zabezpečujúcej záväzok žalovanej plynúci zo zmluvy o pripojení (očakávaný profit z úhrad služieb, ktoré sa spotrebiteľ zaviazal využívať), jednak reparujúcej možnú ujmu dodávateľa (rozsah zľavy predávaného technologického zariadenia podmienenej viazanosťou zmluvy na dohodnuté časové obdobie) vyhodnotil vo vzťahu k zabezpečovaným hodnotám v čase uzavretia zmluvy ako primeranú.

Uplatňovanú mieru zmluvnej pokuty však súd vyhodnotil ako neprimeranú mieru závažnosti porušenia zmluvných povinností žalovanou.

Žalobca teda pristúpil k výkonu - inak legitímneho práva - spôsobom nesúladným s dobrými mravmi, a to v časti, v ktorej žiada zaplatenie zmluvnej pokuty nad rámec miery zodpovedajúcej závažnosti porušenia zmluvných povinností žalovanou. Práve tejto časti výkonu práva súd neposkytol súdnu ochranu v súlade s § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Ak žalovaná mala dodržať zmluvné podmienky viazanosti minimálnym zmluvným dobíjaním kreditu na úhradu služieb vo výške 300,- Sk (9,96 €) mesačne počas doby 24 mesiacov (24 x 9,96 = 239,04 €) a v dôsledku porušenia zmluvných povinností spôsobila výpadok očakávaných tržieb za 15 mesiacov (15 x 9,96 = 149,40 €), toto možno kvantifikovať ako nesplnenie záväzku v rozsahu 62,50 %. Súd preto priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty uhradzujúcej poskytnutú zľavu z bežnej kúpnej ceny za mobilný telefón vo výške 122,46 €, len v rovnakej percentuálnej miere, v akej žalovaná nesplnila svoj záväzok, čo predstavuje sumu 76,54 €.

Súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty zabezpečujúcej zmluvou dohodnuté minimálne tržby vo výške 149,40 € (výpadok tržieb pre nedodržanie doby viazanosti), spolu zo zmluvy č. 2105184 uzavretej dňa 20.6.2008 - 225,94 €.

Z uplatnenej výšky zmluvnej pokuty plynúcej z uvedenej zmluvy (248,95 €), súd teda v rozsahu 23,01 € žalobe nevyhovел pre dôvody vyššie uvedené.

Pre obidve posudzované zmluvy a právne vzťahy z nich plynúce platí:

Pokiaľ ide o funkcie zmluvnej pokuty, zmluvná pokuta v prvom rade plní prevenčnú (zabezpečovaciu) funkciu (čelí porušeniu povinnosti), ďalej plní reparačnú (uhradzovaciu) funkciu a konečne sankčnú funkciu (predstavuje sankciu pre toho, kto porušil povinnosť). Zabezpečovaciu funkciu plní zmluvná pokuta len tým, že hrozba majetkovej sankcie motivuje dlžníka, aby včas a riadne splnil zmluvnú povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute má povahu dohody o paušalizovanej náhrade škody.

Zmluvná pokuta musí zahŕňať všetky škody, ktoré možno rozumne v danom konkrétnom vzťahu s porušením určitej povinnosti očakávať a musí mať dostatočnú, nie však premrštenú stimulačnú výšku. Zmluvná pokuta, ktorej výška výrazne prevyšuje výšku skutočne vzniknutej škody, môže byť hodnotená ako neprimeraná. Pri posúdení primeranosti dohodnutej výšky zmluvnej pokuty je potrebné prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval (Ro NS ČR z 9. 7. 2008, sp. zn. 32 Cdo 1568/2008).

Vo veci konajúci súd sa stotožňuje s právnym názorom vysloveným v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2012, zo dňa 19.3.2013, na ktoré poukazuje: „Zmluvnú pokutu možno považovať za primerane vysokú sankciu, pokiaľ neprimerane neprekračuje tak výšku zabezpečovanej

sumy (uhradzovacia funkcia), ako aj súhrn prípadných škôd, ktoré možno v konkrétnom prípade očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (sankčná funkcia). Znamená to, že súd môže označiť takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy.

Neprijateľnosť zmluvného ustanovenia o zmluvnej pokute v zmysle § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka musí existovať ku dňu uzavretia zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k tomu došlo.

Ak výška dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy je primeraná výške zabezpečovanej sumy (napr. kúpna cena poskytnutého technického vybavenia), ako aj výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (napr. úhrn minimálnych náhrad zo zmluvy o pripojení za celé obdobie viazanosti, ktorý nebol zaplatený), nie sú splnené podmienky pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k), ods. 5 Občianskeho zákonníka v teraz platnom znení.

Pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty nie je možné neprihliadať k trhovej cene telefónu, notebooku a koncovému zariadeniu k internetu, a teda k majetkovému prospechu, ktorý získal žalovaný tým, že kúpil tieto zariadenia len za symbolickú akciovú cenu...naviazanú na dobu viazanosti, počas ktorej sa spotrebiteľ zaviazal platiť za dodávané služby cenu najmenej v dohodnutej výške. Obe tieto položky predstavujú minimálnu výšku ujmy, ktorú dodávateľ pri uzatváraní zmluvy zabezpečil zmluvnou pokutou. Pokiaľ výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprekračuje súčet peňažného vyjadrenia oboch týchto položiek, podľa stavu existujúceho ku dňu uzavretia uvedených zmlúv, nie je daný dôvod pre záver o neprimeranosti a preto neplatnosti dojednaní o zmluvnej pokute.“

Preto sa má primeranosť zmluvnej pokuty v sporoch s takýmto predmetom posudzovať porovnaním s výškou potenciálnej ujmy vyčíslenej ku dňu uzavretia zmluvy a nie

podľa ujmy reálne existujúcej ku dňu vzniku práva na zmluvnú pokutu. Dojednanie výšky zmluvnej pokuty osobitne k jednotlivým dňom počas celej dohodnutej doby viazanosti, meniacej sa v závislosti od plynutia doby viazanosti, nie je podmienkou primeranosti zmluvnej pokuty v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. (z vyššie citovaného rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2012, zo dňa 19.3.2013)

Je nevyhnutné poukázať na rozdielny právny názor prezentovaný okrem iných týmito rozsudkami:

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2010 zo dňa 29.6.2011, bol rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 13.8.2010, č.k. 17C 23/2010 - 65 (v žalobcom napadnutej časti) potvrdený. Právoplatne bol teda zamietnutý žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty plynúcej zo zmluvnej podmienky dodatku k zmluve o pripojení zaväzujúcej spotrebiteľa plniť si zmluvné povinnosti počas celej dohodnutej doby viazanosti.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/18/2012 zo dňa 11.09.2012 bol rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 6.12.2011 pod č.k. 4C/161/2011-24, potvrdený. Právoplatne bol teda zamietnutý žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty plynúcej zo zmluvnej podmienky dodatku k zmluve o pripojení zaväzujúcej spotrebiteľa plniť si zmluvné povinnosti počas celej dohodnutej doby viazanosti a súčasne bola zmluvná podmienka s týmto obsahom súdom určená ako neprijateľná za neplatnú.

Rovnako, ako Krajský súd v Prešove v odôvodnení rozsudku sp. zn. 9Co/31/2012, zo dňa 19.3.2013 sa nestotožnil s uvedenými rozsudkami Krajského súdu v Prešove, tak sa so závermi vyslovenými

v uvedených rozsudkoch nestotožňuje ani v tejto veci konajúci súd a poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2012, zo dňa 19.3.2013: „Ako vyplýva z rozsudkov tunajšieho súdu sp. zn. 16Co/33/2012 zo dňa 16.4.2012, ale i 2Co/137/2013 zo dňa 29.6.2011, považovali sudy za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka a preto neplatnú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, dohodu o zmluvnej pokute, ktorá zaväzovala žalovaného spotrebiteľa k jej zaplateniu „počas celej doby viazanosti“, a to aj v prípade, ak si spotrebiteľ plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované dodávateľom a riadne platil ich úhradu až do doby „krátko pred uplynutím doby viazanosti“, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady, mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty podľa uvedených rozhodnutí nerozlišuje medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ poruší zmluvnú povinnosť jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. Podľa tohto názoru musí byť platné dojednanie zmluvnej pokuty také, že toto musí byť primeranou sankciou, zohľadňujúcou čiastočné plnenie zo služby zo zmluvy o pripojení, ku ktorémukoľvek dátumu počas doby viazanosti, ku ktorému spotrebiteľ poruší zmluvnú povinnosť, čo podľa zmluvy je dôvodom pre vznik práva na zmluvnú pokutu.

Tento názor pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty neposudzuje skutočnú predajnú cenu technického zariadenia, ktoré spotrebiteľ kúpil za symbolickú akciovú cenu naviazanú na dobu viazanosti, počas ktorej sa spotrebiteľ zaviazal platiť za dodávané služby cenu najmenej v dohodnutej výške. Obe tieto položky predstavujú minimálnu výšku ujmy, ktorú dodávateľ pri uzatvorení zmluvy zabezpečil zmluvnou pokutou. Pokiaľ výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprekračuje neprimerane súčet peňažného vyjadrenia oboch týchto položiek, podľa stavu existujúceho ku dňu uzavretia uvedených zmlúv, nie je daný dôvod pre záver o neprimeranosti a preto neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute.

Preto sa má primeranosť zmluvnej pokuty v sporoch s takýmto predmetom posudzovať porovnaním s výškou potenciálnej ujmy vyčíslenej ku dňu uzavretia zmluvy a nie podľa ujmy reálne existujúcej ku dňu vzniku práva na zmluvnú pokutu. Dojednanie výšky zmluvnej pokuty osobitne k jednotlivým dňom počas celej dohodnutej doby viazanosti, meniacej sa v závislosti od plynutia doby viazanosti, nie je podmienkou primeranosti zmluvnej pokuty v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.“

K citovanému právnenému názoru Krajského súdu v Prešove, vyslovenému v uvedenom rozsudku 9Co/31/2012, súd dodáva:

Zákonom č. 579/2009 Z.z., účinným od 1.3.2010, ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola úprava piatej hlavy 1. časti Občianskeho zákonníka, doplnená o ustanovenie §-u 53a, ktorého prvý odsek znie: „Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.“

Podľa prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. marca 2010 (§879l), ustanoveniami tohto zákona sa spravujú právne vzťahy vzniknuté do 28. februára 2010; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich uplatnené pred 1. marcom 2010 sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

V súvislosti s uvedeným nemožno nespomenúť právny názor vyslovený v odôvodnení rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 91/2011 zo dňa 24.4.2012: „Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny

stav naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku, a preto sa odvolací súd nestotožňuje s prvostupňovým súdom o len čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offo skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

Odvolací súd k tejto argumentácii uvádza, že ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobháji, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ust. § 53a OZ. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie pre zmenu prizná.“

Podľa § 2 ods. 3, zákona č. 385/2000 Z. z., o sudcoch a príslužníkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom. Právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnutý v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na základe návrhu súdu je pre súd záväzný.

Podľa § 2 ods. 4 cit. zákona, za podmienok ustanovených osobitnými predpismi je sudca viazaný aj právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí súd vyššieho stupňa (napríklad podľa § 226 OSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu - pozn. súdu).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy SR, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy SR, podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

„Podľa názoru ústavného súdu, ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.“ (nález sp. zn. III. ÚS 192/06)

Z povinnosti „rozhodovať v obdobných veciach rovnako“ teda vyplýva pre súd v prípade odklonu od existujúcej judikatúry povinnosť uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody pre tento odklon.

Nakoľko súd týmto rozsudkom súd priznáva žalobcovi právo (i keď iba v časti z uplatneného rozsahu) zo zmluvnej podmienky, ktorá bola iným súdom právoplatne určená za neprijateľnú a teda neplatnú, je nevyhnutné, aby podrobne svoje rozhodnutie zdôvodnil tak, aby bolo zrejmé akými úvahami sa riadil, aby rozhodnutie súdu bolo preskúmateľné.

Najprv je treba konštatovať, že judikatúra pri posudzovaní zmluvnej pokuty vymáhanej operátormi nie je jednotná (viď už vyššie citovaný rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/31/2012).

Súd právnu argumentáciu už vyslovil vyššie, ako aj dôvody, pre ktoré posúdil dohodnutú zmluvnú pokutu v prejednávanej veci inak ako súdy, ktoré je určili za neprijateľnú. Aj keď toto rozhodnutie nie je ojedinelé - rovnako rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý rozsudkom sp. zn. 17Co/28/2012 zo dňa 29.02.2012, potvrdil rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 5C/241/2010-51 zo dňa 06. 09. 2011, ktorým súd vyhovel žalobe žalobcu Slovak Telekom, a.s., uplatňujúcej identický nárok (ako v prejednávanej veci) a zaviazal žalovaného spotrebiteľa k úhrade zmluvnej pokuty plynúcej Dodatku k zmluve o pripojení Fix, predmetom ktorej bol záväzok odporcu na pravidelné dobíjanie programu služieb Fix 300 v sume 300,- Sk (9,95 €) s DPH po dobu 24 mesiacov, pričom bol odporcovi poskytnutý mobilný telefón Sony Ericson K 320i silver za zvýhodnenú kúpnu cenu 1,- Sk tj. 0,03 € (podľa dodatku k zmluve, v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka - odporcu, vzniká odporcovi povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 7 500,- Sk, t.j. 248,95 €) - súd považuje za potrebné poukázať na nasledovné:

Súdny dvor (prvá komora) rozsudkom vo veci C-472/11, ktorej predmetom bol návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Bíróság (teraz Fővárosi Törvényszék) (Maďarsko) zo 16. júna 2011 a doručený Súdnemu dvoru 16. septembra 2011, ktorý súvisel s konaním: Banif Plus Bank Zrt. proti Csaba Csipai, Viktória Csipai, rozhodol v bode 2. tak, že: „Vnútroštátny súd musí na účely vykonania preskúmania prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, na ktorej bol založený návrh, ktorý mu bol podaný, vziať do úvahy všetky ostatné ustanovenia zmluvy“.

Toto rozhodnutie je naplnením článku 4 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Súd hodnotiac všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy konštatuje, že viazanosť účastníka zmluvou počas dohodnutej minimálnej doby, je v prípade, že si zvolí kúpu „akciového“ telefónu všeobecne známou skutočnosťou. Nejde teda o nejakú zmluvnú podmienku „skrytú“ vo všeobecných obchodných podmienkach dodávateľa. Povinnosť účastníka zotrvať v zmluvnom vzťahu s dodávateľom počas dohodnutej doby dohodnutá v dôsledku nadobudnutia technologického zariadenia za zlomok jeho skutočnej ceny (pre tento prípad poskytnutá zľava z bežnej kúpnej ceny) a súčasne dohodnutá zmluvná pokuta, ktorou je zabezpečený záväzok účastníka (spotrebiteľa), síce nebola žalovanou osobitne vyjednaná - avšak pre možnosť voľby nadobudnúť toto isté technologické zariadenie za bežnú kúpnu cenu bez akejkoľvek viazanosti je tento výber, táto voľba spotrebiteľa medzi týmito možnosťami svojím obsahom blízka povahe osobitne dojednanej zmluvnej podmienky. Toto konštatovanie súd považuje za dôležité najmä za situácie, keď na trhu je množstvo cenovo dostupných mobilných telefónov aj bez zľavy z ich bežnej kúpnej ceny. Je na zodpovednosti a úvahe samotného spotrebiteľa výber takej kombinácie úrovne (funkčnej aj cenovej) zariadenia a záväzku preňho s tým spojeného, ktorá je pre jeho potreby a možnosti primeraná.

Z množstva prejednávaných vecí má súd vedomosť o tom, že v mnohých prípadoch si spotrebiteľ vybral pomerne drahé telekomunikačné zariadenie s množstvom funkcií, ktoré jednak nezodpovedalo samotným potrebám spotrebiteľa ani jeho schopnostiam funkcie tohto zariadenia využiť a už vôbec nie jeho finančným možnostiam zakúpiť si toto zariadenie za bežnú pultovú cenu. Aj napriek tomu však mnohí takíto spotrebiteľia využili možnosť nadobudnúť takéto zariadenie za „akciovú“ cenu a zaviazali sa pri tom na zotrvanie v zmluvnom vzťahu s dodávateľom, pričom sa súčasne zaviazali na zaplatenie zmluvnej pokuty pre prípad nesplnenia svojho záväzku. Spotrebiteľ teda vykonal slobodnú voľbu pri výbere zariadenia a spôsobe jeho nadobudnutia.

Právna úprava spotrebiteľských zmlúv v podobe ako ju teraz poznáme, je pomerne krátko trvajúca, no o to dynamickejšie sa vyvíjajúca oblasť práva. V súlade s čl. 7 ods. 2 ústavy SR, boli zákonom č. 150/2004,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov prevzaté právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe zákona: Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29 34), Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 94/47/ES z 26. októbra 1994 o kúpe práva na sezónne užívanie nehnuteľností

(Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 280, 29/10/1994, str. 83 87), Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a súvisiacich zárukách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 171, 7/7/1999, str. 12 16).

Účinnosťou spomínaného zákona č. 150/2004 Z. z. (1. apríla 2004) bol Občiansky zákonník doplnený o úpravu piatej hlavy 1. časti Občianskeho zákonníka (Spotrebiteľské zmluvy).

Práve pre dynamicky sa vyvíjajúce právne vzťahy vzniknuté na základe spotrebiteľských zmlúv je nevyhnutné sledovať a vyhodnocovať účinky súdnych rozhodnutí cez kritériá uvedené v § 1 Občianskeho súdneho poriadku (OSP).

Ochrana spotrebiteľa realizovaná prostredníctvom určenia záväzku spotrebiteľa zaplatiť v prípade porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, bola neraz poskytnutá i osobám, ktoré zmluvný vzťah s poskytovateľom elektronických komunikačných služieb využili - či presnejšie povedané zneužili - na vlastné obohatenie sa. Nebolo a žiaľ ani v súčasnosti nie je výnimkou, že „spotrebiteľ“ po uzavretí zmluvy o pripojení a následného dodatku sa stal za symbolickú kúpnu cenu vlastníkom pomerne drahého zariadenia, ktoré obratom speňažil (v záložni, či predajom tretej osobe) a za takto získané prostriedky prostredníctvom iných osôb získal rovnakým spôsobom (zmluva o pripojení, dodatok k zmluve, záväzok využívať a uhrádzať služby počas doby viazanosti) ďalšie zariadenia, ktoré takisto speňažil - pričom vlastné záväzky plynúce zo zmluvného vzťahu s poskytovateľom elektronických komunikačných služieb nesplnil. Takáto ochrana spotrebiteľa sa v konečnom dôsledku môže javiť ako kontraproduktívna.

Cieľom Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, je v konečnom dôsledku zvýšenie kvality života občanov Európskej únie.

Aj možnosť nadobudnúť hodnotné (funkčne aj cenovo) telekomunikačné zariadenie, či iné zariadenie umožňujúce elektronickú komunikáciu (mobilný telefón, tablet, notebook, modem) za cenu dostupnú priemernému spotrebiteľovi, je prostriedkom k zvýšeniu kvality života - je na zodpovednosti a úvahe samotného spotrebiteľa výber takej kombinácie úrovne (funkčnej aj cenovej) zariadenia a záväzku preňho s tým spojeného, ktorá je pre jeho potreby a možnosti primeraná. Pre skupinu spotrebiteľov - študenti a osoby s nižšími príjmami - ide často o jedinou možnosť nadobudnúť takéto technologické zariadenie bez zadĺženia sa spotrebiteľským úverom. Ak navyše takýto spotrebiteľ dôvodne predpokladá, že služby, ktorých využívanie je podmienkou pre poskytnutie zľavy z kúpnej ceny, bude počas stanovenej doby potrebovať a využívať (pre štúdium, komunikáciu a pod.), je takáto možnosť ideálnym riešením.

Nemožno nespomenúť stále prítomnú možnosť spotrebiteľa nadobudnúť zariadenie kúpu za bežnú (tzv. pultovú) cenu bez akýchkoľvek ďalších záväzkov preňho z toho plynúcich.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Súd má teda možnosť v prípade výkonu práva plynúceho zo zabezpečenia záväzku zmluvnou pokutou naplniť ciele sledované smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, tým, že v súlade s citovaným ustanovením neposkytne výkonu takéhoto práva v časti odporujúcej dobrým mravom súdnu ochranu. Súd tak môže postupovať v prípade ak zistí, že uplatňovaná miera zmluvnej pokuty je neprimeraná miere závažnosti porušenia zmluvných povinností

spotrebiteľom a teda, že dochádza k výkonu - inak legitímneho práva - spôsobom nesúladným s dobrými mravmi. Inak legitímneho práva preto, že zmluvná pokuta a jej výška bola dohodnutá v čase, kedy ešte poskytovateľ elektronickej komunikačnej služby (dodávateľ - žalobca) nemohol predpokladať rozsah splnenia spotrebiteľovho záväzku a preto ju súd vyhodnotil vo vzťahu k hodnote zabezpečeného záväzku v čase uzavretia zmluvy (rozsah zľavy predávaného technologického zariadenia podmienenej viazanosťou zmluvy na dohodnuté časové obdobie a očakávaný profit z úhrad služieb, ktoré sa spotrebiteľ zaviazal využívať), ako primeranú. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa znenia § 3 ods.1 nariadenia vlády SR 87/1995 Z.z. v znení novely č. 586/2008 Z.z. účinného od 1.1.2009 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako

základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Sadzba hlavné refinančné operácie (obchody) sa považuje za základnú úrokovú sadzbu ECB podľa § 17 ods. 1 Zákona o zavedení meny euro v Slovenskej republike (Zákon č. 659/2007 Z. z. <http://www.nbs.sk/_img/Documents/ZAKLNBS\LEGISLAT\Z6592007.PDF> a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov SR). Podľa zistenia súdu výška úrokovej sadzby platná k prvému dňu omeškania s plnením, t.j. ku dňu 28.12.2009 bola

1,00 % + 8 percentuálnych bodov, teda zákonná výška úrokov z omeškania k uvedenému dňu bola 9,00 % p.a..

Žalovaná bola teda zaviazaná na povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 278,98 € s ročným úrokom z omeškania vo výške 9,00 % od 28.12.2009 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, pričom súd vychádzal z pomeru úspechu účastníkov v konaní. Žalobca v konaní uplatňoval 497,90 € a bol úspešný do výšky 278,98 €, čo predstavuje úspech žalobcu vo výške 56,03 %, teda $100\% - 56,03\% = 43,97\%$ - úspech žalovanej. Úspech žalobcu vo výške 56,03 % - úspech žalovanej vo výške 43,97 % je 12,06 %, predstavujúci základ pre priznanie trov žalobcovi.

Pri plnom úspechu by žalobcovi patrila náhrada trov konania pozostávajúca zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 29,50 € a 12,06 % z tejto sumy predstavuje 3,50 €, na náhradu ktorých zaviazal žalovanú.

Súd priznal advokátovi žalobcu odmenu, kde pri tarifnej hodnote predmetu sporu 497,90 € je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby 34,86 € (§ 10 ods. 1, vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.). Podľa ust. §-u 16 ods. 3, vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z., sa žalovanému priznáva paušálna náhrada vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby 7,63 € za úkony v roku 2012.

Súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia žalovanému za nasledovné úkony právnej služby podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z.: 2 úkony právnej pomoci - prevzatie a príprava, podanie žaloby na súd á 34, 86 €

+ 2 x paušálna náhrada 7, 63 € + 20 % DPH, pričom 12,06 % z tejto sumy predstavuje 8,40 € + 1,84 € + 2,048 €, súd právnenému zástupcovi žalobcu priznal náhradu trov konania vo výške 12,29 €.

Na záver konajúci súd prezentuje ambíciu tohto rozsudku poskytnúť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov, s výchovným účinkom smerujúcim k zachovávaniu zákonov, k čestnému plneniu povinností a k úcte k právam iných osôb (§ 1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Okresný súd Vranov nad Topľou (§ 204 ods.1 OSP).

Podľa ust. §-u 205 ods. 1 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. §-u 205 ods. 2 OSP, Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. §-u 205 ods. 3 OSP, Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa ust. §-u 251 ods. 1 OSP, Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.